

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

ÖKOKAVAD 2025

**LILIA KULLI
VAIKE NÕU**

Ökokavad

Ökokavad on üheaastased keskkonnatoetused

- Keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM);
- Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus ja mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus (MAHE, MAHEL);
- Ökoalade toetus (ÖKO);
- Ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus (ÖST) - muudatusi 2025. aastal ei ole va üldised muudatused;
- Mesilaste korjeala toetus (MESI) - muudatusi 2025. aastal ei ole va üldised muudatused.

Keskkonnasõbralik majandamine

✓ EESMÄRK

Soodustada keskkonnasõbralike majandamisviiside kasutuselevõttu ja jätkuvat kasutamist põllumajanduses, et kaitsta mulda ja vett ning parandada nende seisundit, samuti suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust ning tõsta põllumajandustootjate keskkonnateadlikkust.

✓ STRUKTUUR

Põhitegevuse elluviimise nõuded: 2025. aastal 10 tegevust

2025. aastal lisandub lämmastikubilanss

Lisategevuse elluviimise nõuded: 6 tegevust

Nõuded taotlejale

Taotleja võib äriregistris registreeritud füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik, kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega ning kes vastab aktiivse tootja mõistele.

Samuti peab taotleja täitma tingimuslikkuse nõudeid kogu kohustuseaasta jooksul.

Nõuded taotlejale

Toetus on avatud ka mahetootjatele - võimalus rakendada põllumajanduskeskkonnale kasulikke praktikaid, mis ei hõlma mahepõllumajandusliku tootmise kohustuslikke nõudeid.

Nõuded toetusõiguslikule maale

Toetuse põhitegevust ja lisategevust tuleb ellu viia üldjuhul toetusõiguslikul põllumajandusmaal. Mõnda põhitegevuse või lisategevuse nõuet tuleb ellu viia ka põllumajandusmaal, mille kohta toetust ei anta:

glüfosaadi mittekasutamine sööti jäetud maal ja mustkesal;

glüfosaadi mittekasutamise lisategevuse puhul ei ole lubatud glüfosaati kasutada kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaal sh maal, mis ei ole toetusõiguslik.

Lisategevuse elluviimise eest antakse toetust üksnes selle toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta, mille kohta taotletakse toetust KSM põhitegevuse elluviimise eest ehk nii põhitegevust kui lisategevust tuleb ellu viia samal põllumajandusmaal.

Toetuse tegevusi tuleb ellu viia ühe kalendriaasta jooksul ehk kohustuseaastal ka põllumajandusliku majapidamise maal, mis ei ole toetusõiguslik.

Kohustuseaasta algab 1. jaanuaril ja lõppeb 31. detsembril.

Nõuded toetusõiguslikule maale

- ✓ Toetust antakse taotlejale, kelle kasutuses on vähemalt 1,00 hektar toetusõiguslikku põllumajandusmaad. Toetusõiguslik on põllumaa, millel kasvatatakse põllukultuuri, köögivilja, maasikat, ravim- või maitsetaime, heintaime või heintaime, mis on nõuete kohaselt põldtunnustatud või sellel asub mitmeliigiline väike põld. Samuti on toetusõiguslik püsikultuuride alune maa kui sellel kasvatatakse puuvilja- või marjakultuuri ja püsirohumaa.
- ✓ Toetusõigusliku põllumajandusmaa andmed peavad olema kantud põllumajandustoetuste- ja põllumassiivide registrisse.
- ✓ Kasvatatav põllumajanduskultuur peab kasvama põhikultuurina.

Nõuded toetusõiguslikule maale

Põhikultuuri mõiste: Põhikultuur on taotlusel märgitud põllumajanduskultuur, mis on maha pandud, istutatud või külvatud enne taotluse esitamise aastat või taotluse esitamise aasta **kevad**el ja mida kasvatatakse kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid või hoitakse maad mustkesas või söötis.

Allakülvi ei loeta põhikultuuriks.

Teenindusala: Toetusõigusliku põllu pindala hulka arvestatakse põllu otstes asuv kuni 15 meetri laiune teenindusala, mida kasutatakse põllutöömashinate ümberpööramiseks.

Nõuded toetusõiguslikule maale

Rohumaa (nii pikaajalise kui lühiajalise) kohta antakse toetust maksimaalselt selle rohumaa pindala ulatuses, mis on võrdne taotlusel märgitud ja kindlaksmääratud maa pindalaga, mille kohta toetust taotleti ja millel kasvatati põllu- või aiakultuuri või millel oli põldtunnustatud heinaseemnepõld või mitmeliigiline väike põld või millel kasvatati lilli

Nõuded toetusõiguslikule maale

Toetust ei anta maa kohta, mille kohta antakse:

- 1) pärandniidu hooldamise toetust ;
- 2) turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetust;
- 3) põhjavee kaitse toetust;
- 4) pinnavee kaitse toetust

Põhitegevuse nõuded

1. Elektroonilise põlluraamatu pidamine (alates 2024. aastast)

Taotleja peab kogu põllumajanduslikus majapidamises tehtud põllumajandusliku tegevuse kohta veeseaduse alusel peetavat põlluraamatut elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonnas või muus e-teenuse keskkonnas.

Toetuse nõudeid peab taotleja täitma kalendriaasta piires. Kui on plaanis 2025. aastal KSMi taotleda, tuleb põlluraamatut pidada elektroonselt alates 01.01.2025.

E-põlluraamatu pidamise nõue kehtib taotleja majapidamise kõigi põldude koht

*Taotleja võib pidada põlluraamatut elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonnas või PRIA e-teenuse keskkonnaga **liidestamata** muus e-teenuse keskkonnas **kuni 2025. aasta 30. aprillini**. Alates 2025. aasta **1. maist** peab taotleja pidama põlluraamatut elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonnas või PRIA e-teenuse keskkonnaga **liidestatud** e-teenuse keskkonnas.*

PEALE 1. maid lubatud AINULT LIIDESTATUD eratarkvara

E- põlluraamat

Uuenenud e-põlluraamatu funktsionaalsused

Toitainete tabeli eeltäitmine orgaanilise väetise sisestamisel

Puhtimistegevuse lihtsustamine

Mitmele põllule korraga tegevuse sisestamine

Soovituskalkulaatorid e-põlluraamatus

Lahendamisel/lähituleviku plaanid:

Puhtimisel registrivälise puhise sisestamine

Erilubadega taimekaitsevahendite sisestamine

Mitmele põllule korraga saagikuste sisestamise võimalus

Müüdid ja hirmud ümberlökkamiseks

10 päeva jooksul andmete esitamise nõude kontrollimine?

Nõue kehtib endiselt, täitmine põllumehe vastutus. Nõudega seotud tehniline järelevalve ei ole lähimate aastate prioriteet.

Millal tegevus sisestati või muudeti (mitte segi ajada põllul tehtud tegevuse enda kuupäevaga),
seda PRIA e-teenuses ei näidata.

E-põlluraamat muutub kõigile kohustuslikus?

Kohustuslik hetkel vaid KSM taotlejatele, teistele jätkuvalt vabatahtlik.

KSM taotleja peab eratarkvarast ära kolima või ePRIA-s paralleelset põlluraamatut pidama?

KSM taotleja saab kasutada eratarkvara, mis on on liidestunud e-PRIAGA.

Põhitegevuse nõuded

2. Lämmastikubilansi koostamine (alates 2025. aastast)

Taotleja peab põllumajandusmaa kohta, millel kasvatab põllukultuuri või heintaimet ja millel kasutab lämmastikku sisaldavat väetist või kasvatab lämmastikku siduvat põllumajanduskultuuri, põllupõhist arvestust

lämmastiku mulda viimise ja mullast väljaviimise kohta e-põlluraamatus.

MIKS?

... väljakutse suurendada tootmist nii, et samal ajal väheneks tootmisega kaasnevate toitainete kadu kui ka surve keskkonnale;

... kui järjepidevalt majandada nii, et toitainete puhul tekivad puudu- või ülejäägid, siis kannatab saagikus ja keskkond;

... luua tasuta tööriist põllumeestele kasutamiseks

Põhitegevuse nõuded

NPK kalkulaator

- Planeerimise vahend
- Käsitsi andmete sisestamine
- Tulemus ei salvestu

Lämmastikubilanss

- KSM nõue!
- Automaatne arvutus sisestatud andmete põhjal
- Tulemus salvestatakse (tekib aegrida)
- Oluline on tegeliku saagi sisestamine

Põhitegevuse nõuded (LÄMMASTIKUBILANSS)

2025. a ERAND

*2025. aastal kohaldatakse põllumajandusmaa kohta, mille kasvatatakse põhikultuurina **tali- või suvinisu.***

TULEMUSE ESITAMINE

*Taotleja esitab andmed nimetatud arvestuse kohta PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu hiljemalt kohustuseaasta **1. detsembriks.***

Põhitegevuse nõuded

3. Viljavaheldus ja liblikõieliste kultuuride kasvatamine

Taotleja peab korraldama külvikorra või viljavahelduse nii, et samal maal ei kasvatata teravilja kauem kui kolmel ja maasikat kauem kui viiel järjestikusel aastal ning ristõieliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure ei kasvatata sama maal uuesti enne kolme aasta möödumist.

Vahekultuur, sööti jäetud maa ja mustkesa, mida kasutatakse põllumajanduskultuuride vaheldusena ei katkesta külvikorras teravilja, maasika ja ristõieliste sugukonda kuuluvate põllumajanduskultuuride järgnevust kohustuseaastal ega kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaastatel

Teraviljade järgnevuse katkestab mais, tatar või sorgo.

Viljavahelduse nõuet ei pea järgima mitmeaastase ristõielise köögivilja kasvatamisel ning sel juhul on lubatud mitmeaastast ristõielist(mädarõigas) köögivilja kasvatada samal kasvukohal mitu aastat järjest.

Põhitegevuse nõuded

3. Viljavaheldus ja liblikõieliste kultuuride kasvatamine

Majapidamise põllumaal tuleb liblikõieliste sugukonda kuuluvat põllumajanduskultuuri kasvatada vähemalt 15 protsendil põllumaast.

Liblikõielisi võib kasvatada külvatud puhaskülvis, segus kõrreliste heintaimedega või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega. Kui kasvatatakse liblikõielisi segus teiste taimedega, tuleb järgida liblikõielistele seatud osakaalu segu taimikus (liblikõieliste osakaal vähemalt 30%, põldhernest vähemalt 70%).

Kui taotleja ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud, tuleb **kasvatada liblikõielisi 20 protsendil põllumaast**.

Liblikõieliste ja viljavahelduse tegevustes võetakse arvesse põllumajanduskultuur, mida kohustuseaastal kasvatatakse põhikultuurina ning mida kasvatati samal maal põhikultuurina kohustuseaastale vahetult eelnenud aastatel.

Liblikõieliste osas sobib ka allakülv.

Põhitegevuse nõuded

4. Sertifitseeritud teraviljaseemne kasutamine

- ✓ Taotleja kasutab põhikultuuri külvisena kohustuseaastal eelneva kalendriaasta sügisesel ja kohustuseaasta kevadisel teraviljade külvipinnal kokku vähemalt 15 protsenti sertifitseeritud teraviljaseemet.
- ✓ Maisi ja sorgo külvipinda ning teravilja ja teiste põllumajanduskultuuride segu külvipinda ei loeta teraviljade kogupinna hulka ning sertifitseeritud seemnega külvatud teraviljade pinna hulka. Teraviljadest koosnevad segud arvestatakse teraviljade pinna hulka. Sorgo ja maisi seemet ei arvestata sertifitseeritud teraviljaseemne hulka.
- ✓ Samale põllule ei tohi külvata sertifitseeritud ja sertifitseerimata seemet, välja arvatud juhul kui sertifitseerimata seemet kasutatakse allakülviks.
- ✓ **Kontrolli lihtsustamine:** Seemnepartii sertifitseerimist tõendav külvatud seemne müügipakendi etikett või sertifitseeritud seemne ostmist tõendav ostudokument peavad olema kohustuseaasta jooksul kohapeal kontrollimiseks kättesaadavad.

Põhitegevuse nõuded

✓ 5. Glüfosaadi kasutamise piirang

Taotleja **ei tohi** kasutada glüfosaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid:

- ✓ põllukultuuri tärkamisest, istutamisest või maha panemisest kuni saagi koristamiseni;
- ✓ maal, millel kasvatatakse aiakultuuri
- ✓ mustkesal, sööti jäetud maal, haljaskesal, haljasväetiseks kasvatatavatel taimedel ja vahekultuuridel.

Põhitegevuse nõuded

6. Mullaproovid

- ✓ Taotletava põllumajandusmaa kohta tuleb võtta mullaproovid ning saata need mullaanalüüside tegemiseks ja analüüsimiseks akrediteeritud laboratooriumisse hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks. (KSM taotletud rohumaadelt, sh PR-idelt)
- ✓ Aiakultuuridel tuleb määrata täiendavad elemendid (Mg, Ca, Cu, Mn ja B). põllumajandusmaa iga kuni kolme hektari põllumajandusmaa kohta 1 mullaproov
- ✓ Kui proov on varem võetud ja vajalikud parameetrid (mulla happesus, orgaanilise süsiniku sisaldus, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldus) on määratud, siis tuleb proov võtta mullaproovi võtmise aastale järgneva viienda aasta 1. detsembriks.
- ✓ Iga kuni 5 hektari põllumajandusmaa kohta, millele toetust taotletakse, tuleb võtta 1 keskmine mullaproov, mille on võimalik määrata mulla happesus, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldus.
- ✓ Kui põllumajandusmaad, mille kohta taotletakse toetust on üle 10 hektari, tuleb lasta mullaproovid võtta Maaelu Teadmuskeskuse (METK) korraldatud mullaproovivõtjate koolituse läbinud isikul.
- ✓ Orgaaniline süsiniku sisaldus mullaproovist peab olema analüüsitud arvestusega, et iga 20 hektari kohta on vähemalt 1 mullaproov.
- ✓ Laboratooriumi väljastatud laboriprotokollid analüüsitulemustega peavad olema kohapeal kontrollimiseks kättesaadavad. **PRIA nõudmisel esitab taotleja laboratooriumi väljastatud laboriprotokollid analüüsitulemustega PRIAle elektrooniliselt PRIA teatatud e-posti aadressil**

Põhitegevuse nõuded

7. Koolitus

Taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega,

peab osalema kohustuseaasta 7. detsembriks vähemalt ühel keskkonnasõbraliku majandamise alasel koolitusel, mis on korraldatud strateegiakava alusel antava teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi arendamise toetuse

või projekti „Climate Farm Demo“ raames.

või mille on korraldanud teadus- ja arendusasutus teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse tähenduses või kutseõppeasutus kutseõppeasutuse seaduse tähenduses

<https://www.pikk.ee>

Taimekaitsevahendi kasutamise piirang

- Sama keemilise taimekaitsevahendi toimeainet ei kasutata samal põllul ühe kalendriaasta jooksul rohkem kui kaks korda.
- nõuet kohaldatakse suvinisu, talinisu, talirukki, suviotra, suvikaera, suvirapsi, talirapsi, suvirüpsi, talirüpsi, hariliku maisi, hariliku herne, põldoa ja heintaime kasvatamise korral,
- nõuet ei kohaldata heinaseemnepõllul ja kartulipõllul
- nõuet ei kohaldata insektitsiidide kasutamise korra

Põhitegevuse nõuded

9. Aiakultuuri teenindusala ja multši kasutamine

- ✓ Aiakultuuri teenindusala hoitakse rohukamaras ja maasika ridades kasutatakse multši. (KSM orgaanilise multši lisategevuse puhul – põllust tuleb teha lva äpiga pilt.

10. Feromoonpüünised ja mitmekesisust toetavad elemendid

- ✓ Maal, millel kasvatatakse viljapuid, hoitakse kohustuseaasta 1. maist kuni 31. augustini feromoonpüüniseid tihedusega vähemalt üks püünis iga 0,3 hektari suuruse maa kohta, millel kasvatatakse viljapuid.
- ✓ Maale, millel kasvatatakse viljapuid või marjapõõsaid, paigutatakse iga 0,3 hektari kohta vähemalt kaks järgmist elurikkust soodustavat elementi: 1) putukate või lindude joogianum; 2) kivikuhil, oksakuhil või vana kõdunev puunott; 3) lindude pesakast, röövlindude istumiskoht; 4) putukapesa; 5) taru, milles peetakse mesilasi.

Lisategevuse nõuded (1)

1. Orgaanilise multši kasutamine

Aiakultuuride kasvatamisel tuleb kasutada orgaanilist multši kas ainult ridades või reavahedes.

Maasikaridades kasutatava multši korral

Maasikaridades kasutatakse multši. Multši kasutatakse alates istandiku rajamisest ja see peab olema põllul kogu vegetatsiooniperioodi jooksul või kuni istandiku likvideerimiseni.

Taotleja teeb tegevuse tõendamiseks asukohapõhise pildi PRIA heakskiidetud mobiilirakendust kasutades.

2. Haljasväetiskultuuri kasvatamine

- ✓ Köögivilja kasvatatakse maal, millel kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaastal kasvatati põhikultuurina liblikõielisi heintaimi puhaskultuurina, segus kõrreliste heintaimedega või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega.
- ✓ Liblikõieliste heintaimede kaetus liblikõieliste-kõrreliste heintaimede ja liblikõieliste-haljasväetistaimede segu taimikus peab olema vähemalt 30 protsenti.
- ✓ Porgandit kasvatatakse maal, millel kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaastal kasvatati põhikultuurina heintaimi puhaskultuurina või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega.

3. Mitmeliigilise väikese põllu lisategevus

- ✓ Taotleja kasvatab põllul vähemalt kaheksat erinevat põllumajanduskultuuri, mis kuuluvad köögivilja, rühvelkultuuri, lillede, ravim- või maitsetaimede hulka. Iga nimetatud põllumajanduskultuuri pind võib olla kuni 0,10 hektarit. (kuni 8 erinevat kultuuri)

Lisategevuse nõuded (2)

4. Vahekultuuri kasvatamine

Vahekultuur on põllumajanduskultuur, mida kasvatatakse kahe üksteisele järgneva põhikultuuri vahelisel ajal või mis külvatakse allakülvina põhikultuurile või vahetult pärast põhikultuuri koristamist, kuid hiljemalt kohustuseaasta 1. septembril ja seda kasvatatakse vähemalt kohustuseaasta 1. novembrini.

Põhikultuuri koristuse käigus varisenud seeme on umbrohi, seda vahekultuuriks ei loeta.

Taotlusele tuleb märkida põllul kasvatatav vahekultuur.

Vahekultuur ei tohi jääda järgmise aasta põhikultuuriks!!

Vahekultuuri kasvatamise lisategevuse elluviimise korral teeb taotleja vahekultuuri kasvatamise tõendamiseks asukohapõhise pildi PRIA heakskiidetud mobiilirakendust kasutades.

Lisategevuse nõuded (3)

5. Happelise mulla lupjamine

Happelise mulla lupjamine lisategevuse eest antakse toetust põllu kohta, mille kohta on koostatud ja PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks esitatud lubiväetise kasutamise soovituselga lubjatarbekaart, mis lähtub maaeluministri 19. detsembri 2018. a määruse nr 75 „Maaparandushoiutööde nõuded“ lisast „Põllumajandusmaal muldade lubjatarbe määramine“ ja taimedele omastatava kaltsiumi sisaldusest.“

Taotleja kasutab põllul, mille kohta on koostatud lubjatarbekaart, lubiväetist. Mulla lupjamiseks kasutatakse lubiväetist.

Eemaldatud on tuha kohustuslik kasutamine

Mulla lupjamiseks kasutatakse lubiväetist. Lupjamiseks kasutatud lubiväetise kohta peavad andmed olema kantud väetiseregistrisse.

Väetiseregistrisse kantud andmed on leitavad Põllumajandus- ja Toiduameti internetilehelt:

<https://portaal.agri.ee/avalik/#/vaetis/vaetised>.

Mahemaadel on mahepõllumajanduse regulatsioonide kohaselt lubatud lupjamiseks kasutada üksnes Komisjoni rakendusmääruse 2021/1165 II lisasse kantud väetisi.

Happeliste muldade lupjamine

Happelise mulla lupjamise lisategevuse elluviimise eest ei anta sama põllu kohta toetust rohkem kui kaks korda.

- ✓ Lubiväetise päritolu tõendav dokument peab olema kohapeal kontrollimiseks kättesaadav.
- ✓ Pärast mulla lupjamist külvatakse põllule põllumajanduskultuur või peab seal kasvama taimik. Põllul, millel kasutatakse lubiväetist, kasvatatakse sügisesi vahekultuure või peab seal olema püsirohumaa või talvine taimkate.
- ✓ Happelise mulla lupjamise lisategevuse elluviimise eest antakse toetust põllu kohta, millel on kuni 10 protsendi ulatuses, kuid mitte rohkem kui ühel hektaril, turvasmuldi (M, S, R, AM).

Happelise mulla lupjamine

1.Lupjamistoetuse puhul pole vaja esitada eraldi mullaproovi analüüsi vastuseid, vaid lubjatarbe kaart.

2.Happelise mulla lupjamine lisategevuse eest antakse toetust põllu kohta, mille kohta on koostatud ja PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu hiljemalt kohustuseaasta **1. detsembriks** esitatud lubiväetise kasutamise soovituselga lubjatarbekaart, mis lähtub mullatüübist, mulla veerežiimist ning mullaproovidest analüüsitud mulla orgaanilise süsiniku sisaldusest, mulla happesusest ja taimedele omastatava kaltsiumi sisaldusest.

6. Glüfosaadi mittekasutamine

- ✓ Kohustuseaasta jooksul ei kasutata glüfosaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid kogu majapidamise põllumajandusmaal.

Toetuse ühikumäärad

Põhitoetuse ühikumäär 40–50 eur/ha

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 20–26 eur/ha)

Köögivilja, maasikas, puuvilja- ja marjakultuurid - ühikumäär 230–254 eur/ha

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 50–70 eur/ha)

Lisatoetus aiakultuuride kasvatajatele orgaanilise multši eest 150–151 eur/ha

Lisatoetus köögivilja kasvatajatele haljasväetise kasvatamise eest 110–154 eur/ha

Lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele 340–476 eur/ha

Lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest 60–84 eur/ha

Lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks 50–70 eur/ha

Lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks 15–21 eur/ha

Otsus kohustuseaastale järgneva

kalendriaasta 10. veebruariks.

Toetus makstakse välja hiljemalt

kohustuseaastale järgneva

kalendriaasta 30. juuniks.

Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus ja mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus

Toetatav tegevus

- Mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatusega tegelemine 1 kalendriaasta (kohustuseaasta) jooksul
- Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetust antakse üksnes selle toetusõigusliku maa kohta, mille kohta antakse samal kohustuseaastal ka mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetust.

Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär

Kuni kolmeaastase külvikorras oleva rohumaa uus ühikumäär:

Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari maa kohta mahepõllumajandusega jätkamise korral on:

100 kuni 150 eurot kuni kolmeaastase külvikorras oleva rohumaa korral

Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari maa kohta mahepõllumajandusele ülemineku korral on:

110 kuni 165 eurot kuni kolmeaastase külvikorras oleva rohumaa korral.

Rohumaa loomkoormuse nõue

- Rohumaa eest antakse toetust mahepõllumajandusliku loomakasvatuse valdkonnas tunnustatud taotlejale, kellel on maheveiseid, -hobuseid, -lambaid ja -kitsi 0,2 LÜ/ha
- Veiste, lammaste ja kitsede puhul võetakse arvesse kohustuseaasta põllumajandusloomade registrisse kantud loomade keskmine arv
- Hobuste puhul võetakse arvesse mahepõllumajanduse registrisse kantud loomad, keda peetakse põllumajandusloomade registrisse kantud tegevuskohas

Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse ühikumäära otsustamine

- PRIA arvestab toetuse ühikumäära otsustamisel toetuse eelarve, minimaalse ja maksimaalse ühikumäära ning taotletud toetusõiguslikuks tunnistatud maa hektaritega
- Mahepõllumajandusliku sertifitseeritud seemne või heterogeense paljundusmaterjaliga külvatud põldudele 20% kõrgem ühikumäär
- Köögivilja kasvatamisel vähendatakse 10 ha ületava maa ühikumäära 83%
- Ravim- ja maitsetaimede kasvatamisel vähendatakse 5 ha ületava maa ühikumäära 55%
- Kui eelarvelistest vahenditest ei piisa ka minimaalse ühikumäära puhul, siis vähendab PRIA toetuse summat

Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetuse suurus

- 1 ha põllukultuuride ja rohumaa kohta makstava toetuse suurus saadakse taotleja loomade, kodulindude või mesilasperede keskmise arvu alusel arvutatud ühiku korrutamisel 85 euroga ning saadud summa jagamisel hektarite arvuga
- veiste, lammaste ja kitsede puhul võetakse ühiku arvutamisel arvesse põllumajandusloomade registrisse kantud loomade keskmine arv
- hobuste puhul võetakse arvesse mahepõllumajanduse registrisse kantud loomade arv
- kodulindude, sigade, küülikute ja mesilasperede puhul võetakse arvesse nende kohustuseaastale eelnenud aastal peetud keskmine arv

Nõuded taotlejale (1)

Toetust antakse FIE-le või juriidilisele isikule, kes tegeleb põllumajandustootmisega ja on aktiivne põllumajandustootja

Mahepõllumajandusele ülemineku toetust antakse:

- kuni 2 aastal mahepõllumajandusele üleminekut alustavale taotlejale
- kuni 3 aastal mahepõllumajandusele üleminekut alustavale taotlejale, kes kasvatab üksnes puuvilja- ja marjakultuure
- kui ettevõtte toetusõiguslikust maast ei ole rohkem, kui 20% üleminekuaja läbinud maad
- kui taotleja ei ole varasematel aastatel mahetoetust taotlenud

Mahepõllumajandusega jätkamise toetust antakse taotlejale:

- kelle ettevõtte on kogu kohustuseaasta kestel mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud või
- kes on alustanud üleminekut mahepõllumajanduslikule tootmisele, kuid kes ei vasta ülemineku toetuse nõuetele.

Nõuded toetusõigusliku maa kohta (1)

- Maa peab vastama määruse „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus ja noore põllumajandustootja toetus“ toetusõigusliku põllumajandusmaa nõuetele
- Mahepõllumajanduse registrisse kantud vähemalt 1 ha suurune maa, millel kasvatatakse põllukultuuri, kartulit, köögivilja, maasikat, ravim- või maitsetaime, puuvilja- või marjakultuuri või on see põldtunnustatud heinaseemnepõld või rohuma
- Toetusõiguslikku põllumajanduskultuuri peab kasvatama põhikultuurina – kasvatamisel tuleb järgida kohalikele normidele vastavat agrotehnikat
- Rohumaa (v.a kuni 3-a rohuma) kohta antakse toetust mahepõllumajandusliku loomakasvatuse valdkonnas tunnustatud taotlejale, kellel on põllumajandusloomade registris sellisel arvul veiseid, lambaid, kitsi, hobuseid, et loomkoormus oleks vähemalt 0,2 LÜ/ha

Nõuded toetusõigusliku maa kohta (2)

- Kui ettevõttes peetakse vähemalt 5 mahemesilasperet, siis antakse toetust kuni 1 ha rohumaa kohta ilma, et loomkoormuse nõue oleks täidetud
- Põllu pindala hulka arvestatakse köögivilja, maasika, ravim- või maitsetaime, puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise korral ka põllu otstes asuv kuni 15 meetri laiune teenindusala, mida kasutatakse põllutöömashinate ümberpööramiseks
- Toetust antakse kuni 70 ha puuvilja- ja marjakultuuri eest
- Mustkesa ja söötis maa eest toetust ei anta
- Rohumaa vanuse arvutamisel võetakse arvesse eelnev ajavahemik, mil heintaimi kasvatati. Allakülvi aasta on 0-aasta.
- Toetust ei anta selle maa kohta, mille kohta antakse mesilaste korjeala toetust

Nõuded toetuse saamiseks

- Taotleja täidab kogu kohustuseaasta jooksul mahepõllumajanduslikul maal mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid ning mahepõllumajanduslike loomade puhul mahepõllumajandusliku loomakasvatuse nõudeid.
- Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse taotleja peab esmakordse toetuse taotlemise aasta 1. novembriks olema osalenud vähemalt kahel mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel
- Algkoolitustel ei pea osalema taotleja, kes on eelnenud 5 a jooksul 2 mahepõllumajanduse koolitusel osalenud

Ökoalade toetus (ÖKO)

Toetuse eesmärk

- ✓ **Toetust antakse põllumaa ja maastikuelementide aluse maa ökoalana määratlemise toetuse taotlemise kalendriaasta jooksul.**
- ✓ Eesmärk on toetada ja aidata kaasa elurikkuse, sh elupaikade ja maastike säilimisele, soodustades seda läbi keskkonnasäästlike majandamispraktikate kasutuselevõtu.
- ✓ Keskkonnasäästlike praktikate all peetakse silmas nii harimispraktikaid kui ka maastikuelemente.
- ✓ Ökoalade toetuse välja töötamisel on lähtunud sarnastest põhimõtetest ja põllumajanduspraktikatest nagu perioodil 2014-2020, kui sarnane nõue oli nn rohestamise all.

Nõuded toetusõiguslikule maale

Ökoalade loetelu:

Ökoalaks võib määrata:

- 1) sööti jäetud maa
- 2) haljaskesa haljasväetise mulda viimiseks ja selline haljaskesa, mille taimikusse külvatakse talivili;
- 3) rohumaariba alune maa;
- 4) maastikuelemendi alune maa;
- 5) lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvuala

Rohumaariba

Rohumaariba on olemasolev või rajatav kuni 18 meetri laiune rohumaariba, millel kasvavad looduslikud rohhtaimed või erinevad rohumaakultuurid.

Rohumaariba ei tohi moodustada külgneva põllumaa põllu pindalast üle 30 protsendi. Rohumaariba ei tohi rajada rohumaale ega sööti jäetud maale.

Haljakesa

Kui taotleja määratleb ökoalana sööti jäetud maa, haljakesa haljasväetise mulda viimiseks ja sellise haljakesa, mille taimikusse külvatakse põllumajanduskultuur, rohumaariba aluse maa või maastikuelemendi aluse maa, ei ole seal lubatud põllumajanduslik tegevus kuni taotluse esitamise aasta 25. juulini.

Kui haljasväetise mulda viimise aastal külvatakse haljakesale talivili või mille taimikusse külvatakse talivili, võib haljakesa niita ja hekseldada enne 26. juulit.

Nõuded toetusõiguslikule maale

N-siduvad põllumajanduskultuurid:

Sobilikud N-siduvad põllumajanduskultuurid on, kui *põllumaal kasvab kas:*

esparsett (Onobrychis Mill.), ristik (Trifolium spp.), lutsern (Medicago sativa, Medicago L.), mesikas (Melilotus Mill.), nõiahammas (Lotus corniculatus), vikk (Vicia spp.), hernes (Pisum spp.), aeduba (Phaseolus spp., vigna spp.), põlduba (Vicia faba) või sojauba (Glycine max L.);

N- siduvat põllumajanduskultuuri kasvatakse põllumaal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega, kui lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri osakaal taimikus on üle 50 protsendi;

N-siduvat põllumajanduskultuuri ei tohi kasvatada veeseaduse §-s 118 sätestatud veekaitsevööndis.

Nõuded toetusõiguslikule maale

N-siduvad põllumajanduskultuurid:

Kui taotleja määratleb ökoalana lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvuala, on seal lubatud põllumajanduslik tegevus järgmistel tingimustel:

- 1) põllumaad ei hekseldata kuni 25. juulini;
- 2) talivilja kasvatamise korral on see külvatud hiljemalt 15. oktoobriks;
- 3) põllumaad, millel ei kasvatata talivilja, ei künta sisse enne 15. oktoobrit ega kasutata seal muid taimikut kahjustavaid mullaharimisviise.

Toetuse saamise nõue:

Põllumajandusliku tegevuse piirangud:

- ✓ N-siduva põllumajanduskultuuri kasvuala ei kuulu mittetootlike alade hulka
- ✓ lubatud on niitmine ja siloks kogumine (seega lubatud on saagi koristus)

ÖKO toetuse puhul on taimekaitsevahendite kasutamise piirang kogu kohustusaasta jooksul, ehk 01.01 -31.12, seega kui sügisel soovitakse ökoalana määratletud alale külvata talivilja , ei tohi nimetatud alal taimekaitsevahendeid kasutada-sh ka puhitud seemet

Ökoala tegevuste elluviimise nõuded

Taotleja määratleb kohustuseaastal põllumaal või sellega külgneval alal ökoala sellise pindala ulatuses, et ökoala kokku moodustab vähemalt seitse protsenti taotleja põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast.

UUS: Lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvuala võib moodustada ökoala pindalast kuni 50 protsenti.

Näiteks: 7% ökoalaid = kuni 3,5% N-kultuure + 3,5% muud ökoalad;

Ökoalade tedevuste elluviimise nõuded

Lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualasid ei saa lugeda mittetootlike alade hulka samadel alustel nagu seda tehakse nt sööti jäetud maa või rohumaaribade puhul, kuna Lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride aladel on lubatud siiski saagikoristus jms tegevused.

Seetõttu ei ole eesmärgipärane lubada 7 protsendi hulka määratleda üksnes lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualad ning nende puhul tuleks siiski kehtestada ülempiir.

Seega on lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualasid edaspidi lubatud ökoalana määratleda tingimusel, et need võivad moodustada kuni 50 protsenti kõikidest määratletud ökoaladest.

Teisisõnu 3,5 protsenti 7,0 protsendist.

Suurendatud toetuse minimaalseid ja maksimaalseid ühikumäärasid!

MAASTIKUELEMENDI ALUSELE MAALE: varasemalt 150 -160€/ha ..... edaspidi 180 kuni 220€/ha;

ROHUMAARIBA ALUSELE MAALE: varasemalt 40-43€/ha ..... edaspidi 100 kuni 150€/ha;

BAASMAKSE ÖKOALADE EEST: varasemalt 10-21€/ha ..... edaspidi 12 kuni 21€/ha.

Tegemist on baasmaksega, mille puhul taotlejale antakse toetust kogu majapidamise toetusõiguslike põllumaa hektarite kohta tingimusel, et ökoalade toetuse saamiseks on määratletud vajalikul hulgal nõuetele vastavaid ökoalasid olenemata sellest, millist tüüpi ökoalasid taotleja nõude täitmiseks on määratlenud.

Ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus (ÖST)

Toetuse eesmärk

Eesmärk toetada mitmekesisist põllumajandusmaastikku ja maastikuelementide ning looduslike alade säilitamist, et tagada põllumaal põllukahjurite looduslikud vaenlased, kes osutavad looduslikku kahjuritõrje ökosüsteemi teenust.

Maastikuelementide ja looduslike alade olemasolu põllu sees ja põllu ümber on oluline integreeritud taimekaitse rakendamisel.

Toetust antakse mitmekesise põllumajandusmaastiku, maastikuelementide ja looduslike alade säilitamise eest ühe kalendriaasta jooksul.

Ökosüsteemiteenust pakuvad nt: põllusaared, metsaservad, väikeveekogud, kiviaiad, pärandniidud, lineaarsed maastikuelemendid jne.

Nõuded toetusõiguslikule põllumaale

Taotleja kasutuses peab taotluse esitamise kalendriaastal olema vähemalt üks hektar põllumajandusmaad

Toetust antakse vähemalt 0,30 hektari suuruse põllu kohta

Toetatav põld peab olema kaetud:

- vähemalt 60% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega;
- või vähemalt 90% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega.

Tingimuslikkus + Baasnõue

ÖST toetusel saamiseks peab järgima kahte baasnõuet:

- 1) põlluraamatu pidamine. Põlluraamatusse tuleb kohustuseaastal kanda andmed põllumajandusliku tegevuse kohta.
- 2) täitma HPK 8 nõudeid. Täpsemalt maastikuelementide säilitamisega, sealhulgas hekkide ja puude lõikamise keelu ja invasiivsete taimeliikide vältimisega seotud nõueid.

NB! TING nõudeid tuleb järgida kogu kohustuseaastal!

Mesilaste korjeala toetus

Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale

- FIE, juriidiline isik (FI ei saa)
- Põllumajandusliku tegevusega tegelev aktiivne põllumajandustootja
- Taotlejal on vähemalt 10 mesilasperet või on taotlejal kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt 10 mesilasperet
- mesilaspered , keda peetakse 30. aprilli seisuga ja kelle andmed on registreeritud põllumajandusloomade registris hiljemalt 5. mail.

Toetusõiguslikkuse nõuded maale

- Maa peab vastama otsetoetuste saamise tingimustele
- 1 ha põllumaad, millel kasvatatakse korjetaimi
- Kindlaksmääratud korjetaimede liigid ja perekonnad
- (*1 perekond= 1 liik nt lutsern-harilik, sinine on 1 liik*)
- Korjetaimede segud peavad koosnema korjetaimedest
- Iga 1 ha kohta peab olema vähemalt 1 mesilaspere

Mesilaste korjeala toetus

Toetust ei anta maa kohta, mille kohta antakse:

- 1) mahepõllumajanduse toetust
- 2) mulla- ja veekaitsetoetust
- 3) keskkonnasõbraliku majandamise toetust mitmeliigilise väikese põllu lisategevuse elluviimise ees

Tingimuslikkus ja baasnõue

- Põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusmaal tuleb täita tingimuslikkuse nõudeid
- Põlluraamat!!

Toetuse saamise nõuded

- Korjetaime põld asub mesilasperedest kuni 1 km kaugusel
- Vähemalt kolm korjetaime perekonda/liiki,
- Kui taotleja kasvatab korjetaimi korjetaimede seguna, siis:
  - 1) vähemalt kolme erineva perekonna või liigi hulka kuuluvatest korjetaimedest koosnevas segus peab kolme peamise perekonna või liigi hulka kuuluvatest korjetaimedest väikseima osakaaluga korjetaime kaetus moodustama vähemalt 20 protsenti taimikust;
  - 2) kahe erineva perekonna või liigi hulka kuuluvatest korjetaimedest koosnevas segus peab väiksema osakaaluga korjetaime kaetus moodustama vähemalt 40 protsenti taimikust.
- Kui korjetaimi kasvatatakse segus, siis peab see segu koosnema üksnes korjetaimedest.

Toetuse saamise nõuded

- võib piirduda kahe erineva perekonna või liigi hulka kuuluva korjetaime kasvatamisega
- kui taotleja kasutuses olev vähemalt 0,30 hektari suuruse rapsi või rüpsi põllu lähim äär asub mesilasperedest kuni 1,00 kilomeetri kaugusel. Rapsi ja rüpsi ei arvata toetatavate korjetaimede hulka
- Korjetaimi peab kasvatama 15. juunist 10. augustini
- Taimekaitsevahendite kasutamine on keelatud kogu kohustusaasta jooksul
- Toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari maa kohta on 250 kuni 350 eurot.

2025. aasta pindala- ja maaelu arengu
loomatoetuste taotlemine

2025. aasta toetuste taotlemine

E-PRIA põldude haldamise teenuses põldude ja pärandniidu alade piiride joonistamine on aastaringsest avatud

Taotlust eeltäita ei saa, aga taotluse täitmisel saab valida eeltäidetud vormi!

Põllumassiivide, pärandniitude ja mitmete toetuste jaoks vajalike aluskihtide uuendamine on veel pooleli ja nende andmed võivad muutuda kuni taotluste vastuvõtuperioodi alguseni.

Põllumassiivide muutmise osas on hea ülevaade veebruari infokirjas

Maa tuleb enne korda teha ja alles siis teha avaldus registri muutmiseks.

Põlde saab kopeerida PHT-s eelmisest hooajast.

PRIA masskopeerimine toimub taotlejatele, kes pole ise veel ühtegi põldu kopeerinud

2025. aasta toetuste taotlemine

Taotlusel kontrollida kindlasti üle kõik soovitud taotlemise linnukesed põldudel ja pärandniitudel, ka eeltäidetud vormi valimisel.

- Põldude joonistamisel pöörata tähelepanu rohumaa vanuse kihile.

Iga kultuur peaks olema eraldi põlluna,
mitte joonistada kokku PR põlde
teise maakasutusega põldudega.

- Segukultuuridele lisada täpsustavad kultuurid.
- Kontrollida üle maa kasutusõigus.

2025. aasta toetuste taotlemine

15.06 seisuga peab taotleja poolt põllumajandusmaa olema kasutusse võetud ning maa selle maa kohta peab olema kasutamise kokkulepe.

- **Riigimaal** enampakkumise tulemusel volitatud asutusega sõlmitud kirjalik kasutusvaldus või rendileping, mis on kantud ka riigikinnisvara registrisse riigivara.fin.ee sõlmitud (RVS § 24)

Registris peab olema ka kooskõlastatud allkasutuse kokkulepe! (RVS § 24)

- **Reformimata riigimaal** ei ole omanikku, st pole võimalust maad rendile anda ehk sellisele maale puudub õigus toetusi taotleda.
- **Munitsipaalmaal** peab kohaliku omavalitsusega olema samuti kirjalik rendileping sõlmitud.
- **Eramaal** on lubatud suuline kokkulepe, kuid PRIA nõudmisel tuleb selle kohta taotlejal esitada kirjalikus vormis tõendus

2025. aasta toetuste taotlemine

Kui selgub, et taotlusel on vajalik andmeid muuta, tuleb seda teha esimesel võimalusel!

Kuni 15.08

Toetusaluste põldude ja pärandniidu alade pindala saab suurendada ja vähendada. Taotlusele saab lisada põlde ja pärandniidu alasid maakasutuse näitamisenä ilma toetuse taotlemise märgeta

Kuni 01.11

Toetusaluste põldude ja pärandniidu alade pindala saab vähendada. Muuta saab kultuuri ja NIIT toetuse hooldamisvõtet. Eemaldada saab toetuse taotlemisega seotud märkeid.

Kuni 15.01

KSM taotlejad saavad eemaldada taotluselt lupjamise lisategevusega seotud taotlemise märkeid ning MAHE toetuse taotlejad mahetunnustamata põldude osas taotlemise märkeid

OTL ja LHT toetusel saab taotlust muuta kuni taotlemise aastale järgneva aasta 25. jaanuarini

Muudatused taotluse täitmisel

EELTÄIDETUD TAOTLUS

2025. aastal on kliendil võimalik pindalatoetuse taotluse täitmisel valida:

- kas klient soovib alustada ise tühja taotluse täitmisega
- klient võtab aluseks eeltäidetud taotluse
- valiku teeb klient taotluse täitmisega alustamise hetkel.
- Eeltäidetud taotluse puhul täidetakse:
- taotlemise märked ja valikud eelmise taotlusaasta andmete alusel ning
- põldude andmed (nt põllu nr, pindala, maakasutus, kultuur, mahe maakasutus jms) kuvatakse eeltäidetud taotlusele PHT jooksva taotlusaasta seisu järgi.

Meelespea toetuste taotlemisel!

KSM lupjamise lisategevus– kontrollida, kas on olemas lubjatarbekaardid.

Mullaproovid– 1.detsember! KSM taotletud põldudel, sh PR-id, tuleb mullaproovid võtta. Aiakultuuridel tuleb määrata täiendavad elemendid (Mg, Ca, Cu, Mn ja B).

KSM vahekultuuri kasvatamise lisategevus taotlusele tuleb märkida põllul kasvatatav vahekultuur. Vahekultuur ei tohi jääda järgmise aasta põhikultuuriks!

Meelespea toetuste taotlemisel!

KSM taotlejad peavad tegema põllust Iva äpiga pildi nõuete täitmise tõendamiseks:

vahekultuuride kasvatamise lisategevuse korral UUS!

KSM orgaanilise multši lisategevus korral aiakultuuride kasvatamisel

maasikaridadel multši kasutamise tõendamiseks UUS!

Kui pilti ei saadeta, siis see toob kaasa toetuse vähendamise

Meelespea toetuste taotlemisel!

Koolitus – Jälgida, et koolitusel osalemisel oleks märgitud õigesti, millist ettevõtet (taotlejat) esindatakse.

KSM koolitus tuleb läbida ka 2025. aastal!

KSM e-põlluraamatu nõue- 1.maist liidestatud eratarkvarad.

Rohumaade hooldamine – jälgida, et taotlusel oleks märgitud hooldamise kohta õige valik.

Kui 2024. aastal rohumaad ei hooldatud, siis 2025. aastal tuleb hooldada! Kui põllul on ebasoovitav taimestik, siis ei saa jätta üle aasta hooldamata!

Puuvilja- ja marjaaiad – ei kehti üle aasta hooldamise nõue, igal aastal tuleb reavahed ja võraalused hooldada.

MAHE taotlemisel pöörata kuni 3-aastastele rohumaadele taotlemisel tähelepanu rohumaa vanusele

Meelespea toetuste taotlemisel!

MAHE loomakasvatuse toetuse taotlejad, kes taotlevad toetust sigadele, küülikutele ja kodulindudele peavad jälgima, et peavad olema loomad toetuse saamiseks registreeritud põllumajandusloomade registris registreeritud tegevuskohas .

MULD/VESI taotlejate loomühikute nõue

- loomühikute arvestusse lisanduvad hobused;
- taotleja peab pidama kohustuseaasta keskmisena vähemalt ühele loomühikule vastaval hulgal veiseid, hobuseid, lambaid või kitsi.

Ei ole enam seotud rohumaa hektaritega

Püsirohumaade säilitamine

Aastal 2025 tuleb 30-nel taotlejal püsirohumaad tagasi rajada.

Need on juhtumid, kus 2024. aastal oli üles haritud varem tagasi rajatud püsirohumaad (TAR).

Riigi tasandil püsirohumaad suhtarv lõhki ei läinud.

Varem tagasi rajatud püsirohumaad (TAR) tuleb säilitada samal kohal kuni püsirohumaaks muutumiseni.

Need maad on näha PRIA avalikul veebikaardi kihil „Tagasirajatud püsirohumaad“.

Lubatud on püsirohumaad asendada rohumaaga, mis taotlemise aastal muutub püsirohumaaks ehk rohumaaga, mis on täpselt 6-e aasta vanune

Maakondlikud esindused

Alates 1. aprillist on PRIA maakondlikud esindused avatud ainult broneeringu alusel ning ilma broneeringuta teenindust ei toimu.

Maakondlikud esindused on ette broneerimisel avatud E-N 9.00-16.00,

Esinduse külastuse aega ei saa broneerida reedeks

Aeg maakondlikku esindusse tuleb broneerida vähemalt 24 tundi ette.

Esinduse külastuse aega saab broneerida PRIA kodulehe broneerimissüsteemi kaudu. <https://www.pria.ee/broneering>

Abi saab ka helistades infotelefonile 737 7679

Muudatused 2025!

PTA hakkab mahekontrollide raames fotoülesandeid saatma, et tuvasta põllul kasvav kultuur – rakendub juulist 2025

PRIA hakkab investeringumeetmete raames fotoülesandeid saatma – rakendub 2025.aasta sügisel

Äppi luuakse autentimine ja klientidele antakse võimalus saata ilma ülesandeta fotosid PRIAsse – rakendub 2025.a lõpus või 2026.aastal

Fotoseire

Fotoseiret rakendatakse kolme KSMi nõude puhul:

1.orgaaniline multš aiakultuuride kasvatamisel

2.multši kasutamine maasikaridades

3.vahekultuuri kasvatamine

PRIA saadab nende nõuete kohaldumisel automaatselt fotoülesanded

Tehisintellekti abil tuvastatakse fotodelt multši kasutamine või vahekultuuri kasvatamine

MAAELUMINISTEERIUM

2024. a tagasivaade

PRIA

Aprill 2025

Tingimuslikkuse nõuete rikkumised ja rikkumiste arv

- * Püsirohuma (PR) ülesharimine - 162
- * Üle 50% maast kasvatatud 2 aastat järjest sama põllukultuuri - 51
- * Karuputkest KeA teavitamata jätmine - 1
- * Maastikuelementide eemaldamine - 6
- * Talvine taimkate rajamata jäetud - 2
- * Tundliku püsirohuma (TPRi) ülesharimine – 2

Rikkumiste kohta saadeti 279 taotlejale teavituskiri (ärakuulamine)

PR säilitamise nõude põhilised rikkumised

- * Kõrval asuva põllu harimisel haritud sisse püsirohumaasse.
- * PR uuendamisel külvatud teraviljade segu või heintaimede monokultuur.
- * Asendamiseks sooviti kasutada alla 6 aastast rohumaad või asendatav rohumaad ei olnud taotleja taotlusel.
- * Tuleb arvestada, et PR põllu ülevõtmisel teiselt taotlejalt, võetakse üle ka PR säilitamiskohustus.
- * Tagasi rajatud püsirohumaad ülesharimisel enne selle 6 aastaseks saamist, tekib uus tagasi rajamise kohustus.
- * TPR tuleb tagasi rajada samale maale, kus see üles hariti.

Mida pidada silmas lihtsustatud viljavahelduse nõude puhul

- ✿ Viljavaheldust vaadatakse alates 2023. aastast.
- ✿ Viljavaheldust kontrollitakse maa põhiselt ja taotlejate üleselt, seega põllu üle võtmisel teiselt taotlejalt tuleb arvestada, mis kultuuri ülevõetud maal eelneval aastal kasvatati.
- ✿ Kui planeeritakse kasvatada vahekultuuri, siis märkida see kindlasti taotlusele „TING VK“ veergu. Kui plaanid muutuvad, siis tuleks märge taotluselt muudatusavaldusega eemaldada.

Tähelepanekud maastikuelementide säilitamise nõude juures

- ✿ Maastikuelemendi kriteeriumitele vastav element tuleb säilitada ka juhul, kui taotleja ei ole sellest ise registrisse teada andnud või ei ole seda ökoalaks märkinud.
- ✿ PRIAt tuleb teavitada, kui maaparandustööde tõttu tuleb eemaldada maastikuelement või kui tormiga on murdunud looduskaitseaduse alusel kaitse all olev üksik puu.
- ✿ Alates 2025. a sobib maastikuelemendiks põllusaar, mis külgneb põllumajandusmaaga.

Tingimuslikkuse nõuete rikkumised - Põllumajandus- ja Toiduamet

Enim rikutud toidu- ja söödaohutuse nõuded (rikkumiste arv kokku 24):

- * Esmatoodete tootmisega tegelevad toidukäitlejad peavad tagama suurimas võimalikus ulatuses esmatoodete kaitse saastumise eest (töötajal puudus tervisetõend).
- * Hankida ja kasutada tohib üksnes sööta, mis pärineb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 183/2005 alusel registreeritud ja/või tunnustatud söödakäitlejatelt.
- * Loomapidaja peab arvestust põllumajandusloomale manustatud ravimite ja ravimsöötade kohta.

Tingimuslikkuse nõuete rikkumised - Põllumajandus- ja Toiduamet

Rikutud loomade heaolu nõuded (rikkumiste arv kokku 23):

- * Loomapidamishoone ei vastanud nõuetele. Tagatud ei olnud loomade ohutus, piisav allapanu, sõnnik välja viimata.
- * Väljas peetavate loomade ohutust ei olnud tagatud, loomades puudus varjumisvõimalus ebasoodsate ilmastiku tingimuste eest.
- * Loomade üle puudus järelevalve, viga saanud loomad lamasid päevi ilma abi saamata.
- * Tagatud ei olnud piisavas koguses sööta ja joogivett.

Tingimuslikkuse nõuete rikkumised - Põllumajandus- ja Toiduamet

Taimekaitse nõuetest rikuti kõige rohkem (rikkumiste arv kokku 21):

- * Taimekaitseseade ei olnud läbinud tehnilist kontrolli.
- * Puudus taimekaitsekoolituse läbimist tõendav tunnistus.
- * Taimekaitsevahendiga pritsiti õitsvaid taimi, taimi pritsiti puhverribal, ületati kulunormi või kasutuskordi ning kasutati kultuurile mitte lubatud preparaati.
- * Ei peetud kinni taimekaitsevahendi hoiustamisele kehtestatud nõuetest.

Tingimuslikkuse nõuete rikkumised - Keskkonnaamet

Tuvastatud rikkumised (rikkumiste arv kokku 24):

- * Sõnnikuhoidlad ei vastanud nõuetele, tagatud ei olnud lekkekindlus või ei olnud sõnnikuhoidlat loomapidamishoone juures, kus seal peetavate loomade arv järgi oli see nõutud.
- * Sõnniku aunad asusid lubatust lähemal veekaitseobjektidele.
- * Silohoidla lekkekindlus ei olnud tagatud.
- * Ületati sõnnikuga antava fosfori piirnormi ha kohta.
- * Taimekaitsevahendit kasutati veehaarde sanitaarkaitsealal.

Rikkumised varasemas aastas

Rikkumise tuvastamisel võetakse arvesse, millal rikkumine toime pandi, seega võib varasemas aastas toimunud rikkumine tuua kaas lisavähendusi.

2024. a kontrollides tuvastatud varasemal aastal toime pandud rikkumiste arv:

- * PR säilitamine – 24 (PR ülesharitud 2023. a sügisel).
- * Maastikuelementide säilitamise nõude eiramine – 2 (põllusaarte eemaldamine 2022. ja 2023. a).
- * Kaitsmata põhjaveega alal max lubatud lämmastiku piirnormi ületamine ha kohta – 1 (põlluraamatu alusel tuvastatud normi ületamine 2023. a).

Tänuõnad!!!!

Käesoleva ettekande koostamisel on kasutatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning PRIA ametnike poolt koostatud konsulentide infopäeval ette kantud ettekannete materjale!

Tagasisideküsimustiku link üritusele „Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev 22.04.2025 veebis“:

<https://uuringud.agri.ee/index.php/788873?lang=et>

Küsimustiku QR-kood:

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Täname tähelepanu
eest!
Edukat taotlemist!!!!

